

Jaciment del Castell de Cubelles. Vil·la romana de Cubelles.

Cubelles

Ubicació

Comarca: Garraf
Lloc/Adreça: pl. del Castell, 1
Emplaçament: Entorn el castell de Cubelles
Alçada: 13

Coordenades:

Latitud: 41.20777
Longitud: 1.67251
UTM Est (X): 388706
UTM Nord (Y): 4562671

Classificació

Número de fitxa: 08074 - 21
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Jaciment arqueològic
Estil / època: Antic Romà
Segle: IaC-VdC
Estat de conservació: Dolent
Notes de conservació: La construcció i evolució del castell ha afectat històricament les restes romanes
Protecció: Legal
Observacions protecció: Catàleg, Núm. expedient: 2001/003107/B
Número inventari: IP Arqueo. 339
Generalitat i altres inventaris:
Accés: Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat: Pública
Titular: Ajuntament de Cubelles
Fitxes associades:

Descripció

El jaciment consisteix en un conjunt de ruïnes d'una vil·la romana. Els vestigis més antics consisteixen en sengles murets de pedra seca traçats en direcció est/oest i es corresponen a l'època baix-republicana. La següent etapa arqueològica delimitada és un estrat d'època tiberiana i un mur de l'època de Claudi (mitjans del segle I). Durant el període Neró-Vespasià (54-79 dC.) va restar amortitzat el mur abans esmentat i, en aquella zona, es va enlairar força el nivell de terra.

De finals del segle II o començament del III és el conjunt hidràulic, format per quatre cisternes cobertes amb volta de mig canó posades en bateria, en direcció nord/sud, les quals estaven relacionades amb un lacus o conducte aixal, on també es van localitzar passadissos perimètrics dotats d'opus tessellatum, així com restes de paviments amb mosaic de composicions decoratives diferents. Durant la segona meitat del segle IV va tenir lloc el darrer remodelatge important de la vil·la, ja que s'ha comprovat la desaparició del conjunt de lacus i mosaics en la forma que tenia fins llavors. Al segle V s'han documentat alguns remodelatges concrets, però en cap lloc del jaciment s'ha trobat l'estrat d'abandó de la vil·la, la qual romandria activa fins ben avançada l'època visigòtica o fins a la invasió sarraïna.

Història

L'existència de restes constructives romanes al subsòl del nucli antic de Cubelles ja es coneixia al segle XIX, fruit de descobertes casuals, quan Pujol i Camps es referia a les restes de fàbrica romana del costat de l'església. L'any 1932 es produeixen noves troballes amb motiu de la realització d'unes obres d'urbanització del terreny del castell de Cubelles, segons referències publicades el 13 d'octubre al Diario de Villanueva y Geltrú, on s'especifica la localització d'unes ruïnes d'una vil·la romana.

Entre el 1964 i el 1965, Joan Bellmunt va dur a terme una campanya d'excavació, en la qual es va localitzar una conducció d'aigua, probablement medieval, restes d'un mur fet en sec, restes d'opus caementicium i diversos materials. Durant els mesos de febrer a maig de 1994 es va fer una campanya d'excavació, com a etapa prèvia de les obres de restauració del castell, que duu a terme el Servei del Patrimoni Arquitectònic Local de la Diputació de Barcelona, en la qual es van localitzar un conjunt de restes pertanyents a una vil·la romana, les quals ens indiquen que aquesta vil·la es trobava en funcionament cap a finals del segle II aC. i que va patir nombrosos remodelatges fins al segle X, data en que es va bastir el castell de Cubelles aprofitant els vells murs romans.

Les intervencions arqueològiques posteriors es van realitzar els anys 1995, 1996, 1999 i 2003.

El 1996, amb motiu de les obres de construcció d'un edifici al solar núm. 10 del c/Narcís Bardají, es realitzaren uns rebaixos de terres, posant al descobert més restes constructives d'època romana.

Bibliografia

Catàleg i Pla Especial de Protecció del Patrimoni Històric, Arquitectònic i Ambiental de Cubelles. Núm. expedient: 2001/003107/B. Aprovació inicial 25/01/2001, aprovació provisional 18/09/2002, data publicació: 02/02/2004.

CAPDET, F. (2005) "Orígens del nom de Cubelles", Anuari Grup d'Estudis Cubellencs Amics del Castell.

Cubelles: Grup d'Estudis Cubellencs Amics del Castell. p. 65-74.

PINOS, N. (1998) "Apunts sobre l'arquitectura del terme municipal de Cubelles", en Quaderns científics i tècnics de restauració monumental núm. 10. Diputació de Barcelona. Àrea de Cooperació Servei del Patrimoni Arquitectònic local

CAIXAL, A. (1999) "Memòria de les excavacions arqueològiques realitzades al pati de ponent (àmbit 19) del Castell de Cubelles" . Arxiu del servei d'Arqueologia i paleontologia (n.3125). Generalitat de Catalunya.

